

[Aage Fogh.]

brugsminister jo allerede i forslaget givet luft for, at man kunne bruge pengene på andre områder bl. a. også til private kartoffeleksportører, og under udvalgsforhandlingerne satte venstre ind for, at også private frugtavlere skulle kunne få lån efter denne lov. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at medens man har truffet den ordning, at landmændene højst kan få et lån på 10 000 kr., vil den form, man har givet udlånene til private kartoffelavlere og private frugtavlere, kunne medføre, at man må op på 120 000—130 000 kr. til en enkelt mand. Jeg beklager det ganske overordentligt, fordi det er givet, at f. eks. en frugtavl, der har brug for et lager til 300 t frugt, er en forretningsmand med en produktionsforretning af et sådant omfang, at den pågældende vil have let ved selv at skaffe sig de nødvendige penge.

At sådanne folk vil henvende sig om lån efter denne lov, således som vi nu vil forme den, er jeg ikke et øjeblik i tvivl om, og at det vil trække pengene fra landbruget, er ganske givet. Derfor havde jeg på partiets vegne fremsat ønske om, at lovforslagets § 8 skulle være udgået, således at private kartoffelhandlere ikke kunne få lån efter loven, forøvrigt i overensstemmelse med venstres udtalelser i betænkningen, hvor partiet udtrykkeligt siger, at pengene skal anvendes til folk, der har vanskeligt ved at skaffe sig midler andre steder. Jeg tror ikke, at man med ret og rimelighed kan tænke sig, at de kartoffelhandlere, der har brug for et lager til 15 000 tdr. kartofler — det er jo kæmpeforretninger — til forsyning af de store byer, ikke skulle kunne skaffe sig penge ad anden vej. Jeg har da også lagt mærke til, at Københavns borgmester, Julius Hansen, har henvendt sig med forespørgsel, om vi vil være så venlige i kraft af denne lov at finansiere opførelsen af kartoffelhuse til København. Jeg håber ikke, det sker, for dette kan ikke være i overensstemmelse med Marshallhjælpens grundtanke gående ud på, at man skal støtte erhvervsproduktioner. Men selvom man altså ikke finansierer Københavns kommune, kan jeg ikke se, at den udformning, man nu vil give loven, vil hindre, at man kommer til at finansiere de enkelte private kartoffelavlere, hvis de ønsker det, med 40 pct. af det, det koster at opføre de nødvendige bygninger.

Jeg beklager altså for det første, at denne spredning er sket; jeg havde ønsket større samling om det forbedringsarbejde, der skal ske indenfor landbruget. En anden ting,

som jeg også beklager, er, at det ikke lykkedes at nå til et nærmere sammenspil mellem det arbejde, der udføres af landbrugsorganisationerne, og den støtte, vi yder herfra gennem loven. Det er jo en kendsgerning, at landboforeningerne og husmandsforeningerne praktisk talt over hele landet opretter byggeudvalg, der arbejder med forbedring af landbrugsbyggeriet. Når vi nu på rigsdagen skal vedtage en lov, der stiller midler til rådighed for dette formål, havde det eneste rationelle været, at man havde stillet midlerne til rådighed for disse udvalg, der arbejder med de samme opgaver ude i landet, i stedet for at skyde det andet led ind. Jeg havde derfor ønsket, at man skulle have ladet en mand fra husmandsforeningerne, en fra landboforeningerne og måske en håndværker danne et 3 mands udvalg i amtet, som skulle have tilknytning til organisationernes byggeudvalg, og at disse udvalgs konsulenter alle vegne, hvor det var muligt, skulle være sekretærer — de, der havde det administrative arbejde —, i stedet for at det nu lægges over til grundforbedringsudvalgene, der i mange tilfælde slet ingen forbindelse har med det arbejde, der skal udføres.

Der har været talt om, at det ville blive dyrere, men det anser jeg for ganske udelukket, for der gives betaling for hver sag, og større betaling kan selvfølgelig ikke gives her.

Jeg beklager altså, at man ikke i tide har sørget for at få det samarbejde med organisationerne, der kunne give det helt rigtige resultat, men jeg håber, at det vil komme, når loven til sin tid skal forlænges.

Jeg sagde vist allerede ved lovforslagets første behandling, at jeg tror ikke på, at denne lov, eengang ført ud i livet, vil kunne afvikles, når de 100 mill. kr. er brugt. Venstre og konservative har jo sørget for, at når de, der har fået lån i første omgang, betaler lånet tilbage, skal pengene, efterhånden som de betales ind, overføres til reguleringskontoen i nationalbanken, de må ikke gå ud og arbejde videre. Men det er min faste overbevisning, at denne lovgivning under den ene eller den anden form vil blive ført videre, og jeg vil da håbe, at man, når det sker, vil finde frem til det rette sammenspil med organisationerne. Det er forøvrigt ikke det eneste område, hvor der mangler sammenspil mellem statens støtte til fagligt arbejde og organisationernes indsats ude omkring i landet. Der kunne fremdrages en lang række eksempler, hvor staten yder tilskud til arbejde i organisationerne,